

Шухъафтыныр кыылэжьыгъ

Урысыем и Президент ыгъэ-нэфэгъэ премиер Мамый Даутэ ригъэджэрэ Данил Деминым Дунэе хысап Олимпиадэу 2020-рэ илъэсым щылагъэм зэрэщытекъуагъэм пае кыфагъэшошагъ. Олимпиадэм идышъэ медалитлэу яз Деминым кыфагъэшошагъ ыкй Урысыем ихэшыпыкыгъэ командэ ятлонэрэ чыплэр кыхыгъ.

Мамый Даутэ кыфагъэшошэгъэ премиеркыс сэнаушыгъэ зыхэлъ клэлэцыхыгъэм лэпылэгъу афэхушт Фонд Адыгеим щы-зэхичэн ыгу хэлъ.

— Ар осэшхо гукъэкъу щыт, — кыыуагъ АР-м и Лышхъэу Къумпыл Мурат. — Ащ ишлуагъэкыс зишлэ шлэгъошлэу клэлэ-

цыкыгъэхэр тиреспубликэ щы-псэухэрэм Иоф адэшлэгъэнымкыс нахъ амалышлэхэр щылэнхэ ыльэкышх. АР-м и Лышхъэу игуапэу Мамый Даутэ фэгъушлуагъ ыкй игухэлхэр кыдэ-хъунхэу фэлъэлугъ.

Мамыйр Адыгеим имызакоу, Урысыеми щашлэрэ цыф. Ар хысап гъэсэныгъэм ыльэны-кыокыс урысые экспертэу щыт. Мэхъанэ зилэ проектхэу чыплэм ыкй зэрэ Урысыеу ащызэхэ-щэхэрэм сэнаушыгъэ зыхэлъ клэлэеджаклохэм Иоф адэшлэгъэным тегъэпсыхыгъэхэм язэхэщакы ыкй япаш. Хыса-пым фэцагъэу зишлэ шлэгъо-шлэхэм яегъэджэнкыс шлыкыс-амалэу щылэхэм якыхэхын

Иоф дешлэ. Мамыйм научнэ-популярнэ Иофшлэгъэ 20-м ехъу тыхыгъ, илъэсыбэрэ ащ ипэцагъ. Джы мы аужырэ илъэс зытлэм ар Адыгэ къралыгъо университетым иректор. Ау еджаплэу ежэ зэхичагъэр, ыгъэ-псыгъэр ары ыцлэ лъэшэу зылэ-тыгъэр. Джыри ащ Иофышхо щешлэ. Чыплэ, Всероссийскэ ыкй Дунэе олимпиадэхэм яжю-рихэм ренэу ахэт, проект зэфэшхыафхэм яавтор. Мамыйр гъэсэныгъэ къэзытырэ Гупчэу «Сириус» зыфилорэм хэхьэрэ

Хысапымкыс зишлэ шлэгъошлэхэу, сэнаушыгъэ зыхэлъ клэлэцыхыгъэхэр кыхэгыщыгъэнхэмкыс ыкй ахэм адэлэжьэгъэнымкыс илъэсыбэ хъу-гъэу Иофэу ышлагъэм пае Адыгэ къралыгъо университетым иректорэу Мамый Даутэ УФ-м и Президент ипремие кыфагъэшо-шагъ. Ащ фэгъэхыгъэ унашъом клэтхэжыгъ УФ-м просвещениемкыс иминистрэу Сергей Кравцовыр.

еджаплэ-партнерхэм я Ассо-циация 2019-рэ илъэсым кы-щегъэжьагъэу и Тхъамат. Уры-сыем гъэсэныгъэмкыс и Ми-нистерствэ и Координационнэ советэу чыплэ научнэ-мето-дическэ гупчэхэм язэхэщэн пылым хэт. 1998-рэ илъэсым кыщегъэжьагъэу 2019-рэ илъэ-сым нэс зэхичэгъэ хысап еджаплэм ипэцагъ. Ар хыса-пым, информатикэм ыкй есте-ственнэ шлэныгъэхэм альэны-кыокыс Гупчэу шхъалэу къэнэ-жы ыкй Урысыем и Къылблэ ащ фэдэ иеджаплэхэм яаперэ сатырхэм ахэт.

Мызэу, мытлоу къатлоуи, къэт-тхэуи хъугъэ Мамыйм ишлуа-гъэкыс Урысые олимпиадэхэм Адыгеим щыц клэлэеджаклохэр япчъагъэкыс нахыбэу ахэлэ-жъэнхэ альэкыснэу амал ялэ зэрэхуыгъэр. Джыри зэ ар къэс-ложымэ сшлоигъу. Хысапым-кыс зишлэ шлэгъошлэхэм я Уры-сые форумэу Президентэу Пу-тиным зыхэлэжьэрэм Мамый Даутэ олимпиадэм щытекъуа-гъэхэр игъусэхэу щылагъ. Къэ-ралыгъом ипашэу Владимир Путиным зыфигъази а лъэхъа-ным зыгъэгумэкыс Иофыгъом фэгъэхыгъэу рилогъагъ. Субъ-ектхэм ащыпсэурэ клэлэеджа-клохэу Всероссийскэ олимпиа-дэм хэлэжэхэрэм япчъагъэ адрэ чыплэшхохэм ялытыгъэмэ зэрэнахъ маклэр шомытэрэуу щигъэгъозэгъагъ. Ащкыс Гупчэм

пэчыжъэ клэлэеджаклохэм яфи-тыныгъэхэр укъуагъэхэ хъухэу ылытэгъагъ. Бэ темышлэу мы Иофыгъор зэшлохыгъэ хъугъагъ.

Еджаплэм гъэхъагъэу илэхэр кыдыллытэхэи, УФ-м шлэны-гъэмкыс и Министерствэ ар Дунэе конгрессхэм я Лъэте-гъуоцхэм япрограммэхэм ахи-гъэхъагъ. Республикэ еджа-плэр зыщылэм кыщегъэжьа-гъэу Дунэе конгрессхэу Копен-гаген (Даниер), Мексикэм икы-алэу Монтеррее, Къылблэ Кор-еи икыалэу Сеул, Германием икыалэу Гамбург ыкй нэмыкы чыплэхэм ащыкыуагъэхэм ахэ-лэжьагъ. Ау еджаплэр илъэс 21-рэ хъугъэу зыщылэм ащ игъэхъагъэхэр анахъ кызыщы-лъэгъуагъэхэр Всероссийскэ олимпиадэхэр ары. Ащ фэд, мы еджаплэм члэсхэр уцугъуи 100-м ехъурэ зональнэ ыкй Урысые олимпиадэхэм хыса-пымкыс, физикэмкыс, биологи-емкыс ыкй информатикэмкыс ащытекъуагъэхэ е призер ащы-хуыгъэх.

Непи еджаплэм Мамый Даутэ ыцлэ епхыгъэу игугъу ашлэ. Арышъ, «Иофшлагъэр клэдырэп» зэралорэр еджаплэм кыегъэ-шыпкыжыкыс.

Мамый Даутэ джыри игъэ-хъагъэхэм ахигъахъоу респуб-ликэм ыцлэ лъагъэу ылэтэу псэу-нэу фэтэлэ!

СИХЪУ Гоцнагъу.

Бэдзэогъум и 20-р — Къурмэн мэфэкI

Адыгэ Республикэмрэ Краснодар краимрэ арыс быслъымэнхэм я Диндэлэжбанлэ кы-зэритыгъэмкыс, 2021-рэ илъэсым бэдзэогъум

и 20-р — Къурмэн мэфэкI. Пчэдыжъым сыхъатыр 8-м мэфэкI нэмазыр аублэщт. Шъугу къэтэгъэкысжы: Адыгэ Республикэм

Къурмэн мафэр Иоф зыщамышлэрэ мэфэкI мафэу щагъэнэфагъ. Бирамым ыуж мэфэ 70-рэ зытешлэкыс ар хагъэунэфыкыс.

ХЭДЗЫНХЭМ ЯЗЫФЭГЪЭХЬАЗЫРЫН

«Единэ Россием» ишъольыр къутамэ ия XXXIII-рэ конференцие иятло-нэрэ едзыгъо илофшэн хэлэжъагъ партием и Адэгэ шъольыр отделение и Секретарэу, АР-м и Лышъхъэу Къумпыл Мурат.

Юфтхьабзэм хэлэжыагъэх Адыгеим и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу, фракциеу «Единэ Россия» ипашэу Владимир Нарожнэр, депутатхэр, партием игъэцэкэкло комитет хэтхэр, чыплэ къутэми 9-мэ ялыкдохэр. Конференциер зэрицагъ партием ишъольыр гъэцэкэкло комитет ипашэу Афшлэгъо Рэмэзан.

лофыгъо шъхьалэу къээрэу-
гъоигъэхэр зытегушылагъэхэр
УФ-м и Къэралыгъо Думэ ыки
Адигеим и Къэралыгъо Совет
— Хасэм ядепутатхэм яхэдзын-
ху къаблагъэхэрэм языфэ-
гъэхъабырын ары.

Мэхээнэшхо үкйл пшээрэкыл-
жышхо зыпыль хэдзын кам-
паниер зэрэраггажээрэр, ар
хэбзэгъэуцуггэм диштэу, зэ-
лухыгъэу үкйл шьыпккагэ хэ-
лэу регэкклогыгэн зэрфаер
Адыгеим и Лышхъэ пэублэм
кылуагъ. Пэшлорыгъэш мэ-
кьэтынэу (праймериз) зэхаша-
ггэм изэфэхьысыжхэм адиштэу
«Едине России» икандидат-
хэм яспискэ аштагъ, ахэр зэ-

клэмкли нэгбгйри 117-рэ мэхъух, 25-р — зы мандат зилэ койхэм япхыгъэх. Шъэф шыклэм тетэу конференцием хэлажъэхэрэм амакьэхэр атыгъэх ыкли, ыпшъэ-клэ кызыэрэтуйагъэу, кандидатхэм яспискэ аштагъ. Джы ахэр хэдзаклохэм алуклэштых.

Цыфхэм занкълэ, шхьэихыгъэу адэгущылэгъэным партием сыдигъуи мэхъанэшхо зэрэритырэр республикэм ипачэ хигъэунэфыкълэгъ. Арышъ, депутат хъунхэмкълэ кандидатхэм хэдзаклохэм адырлэшт зэлуклэгъухэр зериэфэшъуашъу зэхашэнхэ фæе.

— Урысыем и Президентэу Владимир Путиным ащ фэдэ еклоллакэм мэхананшхо зэрлэр кыхихыгъэшызэ, шьольыр хэбзэ ыкйи чыплэ зыгъэлорышлэжыын кьулыкьухэм, депутатхэм ялошфэн зэхачэ зыхуыклэ цыфхэм яшлюйгоныгъэхэр кьыдалфынэхэ, ахэм зэлпыныгыэ адырялэн зэрэфаер хегъэу-нзыфыкы. Республикэм цыппсэухэрэм цыхьэ кыпфашылынын пшъэдэкъыжышхо пыл.

Ар фэдитүклэ нахыбэ мэху,
сыда плэмэ шю шүуиофшл-
гээхэм ямызакьоу, партиени
зэрэспсау цыфхэм уасэу фа-
шырэр мыщ дэжым кхэнэ-
фэшт. Ар зышышүумыгэгүпш.
Хэдзаклохэм ягүкэкхэм шүя-
дэлү закөклэ икьүэтэп, ахэр
чыгынэгым цыпхырыщгэн-
хэм шүузэгүсэу шүуналэ те-
жүгыгэтын фæе, — кылыагь
Кьюмпил Мурат единороссхэм
закыфыггээззэ.

Партием шольпыр кытамэ и Секретарь кызырлыагэм-кэ, зэфэхысыжь дэгьухэр кызыкклэыкшошт лофыго гэ-нэфагэхэр непэ ащыклагэх. А пшэрылпыр гэцэклэгэным фэшл шуагэз кызытышт ло-шлэным цыфхэр хэцэгэнхэм мэханэшхо ил, ахэм ащыцы-бэхэм «Единэ Россие» яклэ-шаклы. Шольпырым шыпсэху-рэм ящылэклэ-псэуклэ нахышлу шлыгэным фэлорышлэшт ло-фыгыуабэ мы аужырэ илгэси-тфым республикэм зэрэщызэ-шуахыгээр Кюмпыл Мурат кыхихгэщыг.

— Лээпкъ гухэлъхэр ыкIи стратегическэ пшэарылъхэр къэралыгъом ипащэ иуказхэм. УФ-м и Президент Федеральнэ Зэуклэм физгэхьыгъэ Джэпсальэм ктадыхэлъытагъэх. ШылэкIэ-псэуклэм зыкьегъэлэтыгъэным, цыфхэр къэухъумэгъэнхэм а зэкIэри афэlorышлэцт. Цыфхэм зэхьокыныгъэхэр альэгъух, loфшлэным чанэу кыхэлэжэх. Ащ даклоу республикэм исхэр кьыдготых. «Единэ Россием» сыдигуиу шьолъырым пэрытныгъэ цыфыгъыг, тапэкIи арзуштэу шытыным мэхъанэшхо иI. Ар ткуачэ

къыхыщт, — къыуагъ Адыгеим
и Лышъхъэ.

Кюмпил Мурат кызэрэхи-
гэзыгыэмклэ, АР-м и Кэра-
лыгыно Совет — Хасэм идепутат
хьунхэмклэ кандидатхэм яспискэ
шъхэклафэ зыфэлшын ыкы
сэнаушгыгэ зыхэл цыфыбэ
хэт, ныбжыкылэхэри маклэп.
Бэхэм ялофшэнклэ цытхур
квалэжыгыг, пандемием иль-
хьан кыфхэм яшлуагэ ара-
гэкылыг.

Республикэм ипашэ депутат
хьунхэмклэ кандидатхэм гъ-
хъэгъэшлукхэр ашлынхэу клэухым
къафэльэуагъ.

Адыгейм ахъщэ тедзэ кыIэкIэхъашт

Медицинэ ыкйи социальнэ
юфышлэхэм амыгээфедэгээ
отпускхэм апае ыкйи ком-
пенсацие фэдзу алэкагэхьа-
нэу а ахьцэ тедзэр шьолпыр-
хэм атырагоцэнэу Урысые
Федерациеи Правительствэ
унашьо ышлыгь.

Пандемием епхыгъэу гүмэ-кыгъо лъэхъаным пшъэрылъэу ялэхэмкӀэ анахь мэхъанэшхо зилэ loфшлэнхэр зыгъэцкӀэгъа-гъэхэм 2020-рэ илъэсым кӀэ-гъэгушӀу нэшанэ зилэ ахьцэ аратыгъагъ.

А гухэлъхэм апэлуагъэхъанэу сомэ миллиони 7,4-рэ фэдиз ахъщэ тедзэу Адыгэ Республикэм къыфыхагъэкӀыгъ. Ащ

фэгэыхыгэу кылуагь Адыгэ Республикэм ыцэккэ Кэралыгъо Думэм идепутатэу Владислав Резник. Урысые Федерацием и Федеральнэ Зэлүкэ бюджет ассигнованиехэр атегощэгэнхэмккэ и Комиссие кызыдыргэгъштэ нэуж УФ-м и Правительство ахыщэ кыхэклогъэным фэгэыхыгэу унашор ыштагь.

«Пандемийн илэрэ мафэхэм кыащыублагэу кээралыгым ипашэ, УФ-м и Правительствэ, Федеральнэ Зэлүкэм ренэу лэпылэгү кызырэтатырэхэтэшлэ. Экономикэмрэ социальнэ лъаныкьомрэклэ лофтхэбзэ гьэнфагэхэр рахыу-

хьяггэх, ащ кыихеубытэх сабий-хэр зэрыс унагьохэм, гьот маклэ зилэ чыф куп гээнафаггэхэм ахщэу аратыштыр. Анхьэу, ю хэлэп, а ахщэр зылэкхэашт-хэр зыпсэ емыблэжхэу чыплэ зэжью лъэхъаным зипшэрыл-хэр зыггэцэклэггэхэ медицинэ ыкл социальнэ юфшылэхэр ары. Тэ типшэрылпыр — игьом ыкл икьоу зэклэми атефэрэ ахщэр алкэздггэхъаныр ары», — кыылагг Адыгеим и Лышхъэу Кьумпыл Мурат.

Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Владислав Резник кызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, непи медицинэ ыкӀи социальнэ ӀофышӀэхэм Ӏофышхо,

лоф кын зэшлaxы. Ар врачхэм, гурыт медицинэ лофышлэхэм, лэпылэгу псынклэм иводительхэм, социальнэ фэлэ-фашлэхэм гыгъэклэн фэгъэгъэзгъэ организацие зэфэшъхьафхэм ащылажьэхэрэм афэгъэхьыгъэу щыт. Мафэ къэс чыплэ гумэкыгъо ахэр итых, къафэгъэгъэгъэ сымаджэхэм афэгумэкыхъэхэзэ ялофшлэгу уахътэ макло.

«Ахэм ашыццыхэм отпускыр
зылзужыгьор ащыгупшэжыгыг.
Федеральнэ мылькоу кьафыха-
гьэкыгэм ишуагэз кэклошт
медицинэ ыкли социальнэ ло-
фышлэхэм амыгэфедэгэз от-
пускхэм ыкли компенсацие-
хэм атефэгэз ахьщэр икьоу

алэкхажынымкӀэ. Бюджет ассигнованиехэр атегощэгънхэмкӀэ Парламентым и Комиссии Правительство игуэсэу мылӀэсми шольпӀрхэм, Адигеири зерахэтэу, ямедицинэ ыкӀи ясоциальнэ юфышӀэхэм мылӀку лӀпылӀгъу тедзэ кӀаратышт. Непэрэ охтэ гумэкӀыгӀом ар ышӀкӀлӀгъ дэдэу шыт», — кӀылауагъ Владислав Резник.

Шугу кэтэггээжы: 2020-рэ ильэсым медицинэм ило-фышлэхэм амыгээфедэгээ отпускхэм апае сомэ миллион 30-м еху ахыцэ тедзэу кыа-фыхагээжыгаг, джач фэдэу социальнэ илофышлэхэм апае — сомэ миллиони 4 фэдиз.

ЯщыкІэгъэ Іэзэгъур ягъэгъотыгъэным пае

Коронавируснэ инфекцияклэр кызэутэллэгъгъэ цыфхэм яигэклотыгъэ диспансеризациеклэ чыплэ программэхэм атегъэпсыхьагъэу ахщэ тедзэ шьолъырхэм къафыхэгъэклэгъэным фэгъэхьыгъэ loфыгъор УФ-м и Правительствоэ ыухэсыгъ.

Адыгэ Республикэм сомэ миллион 15-рэ мини 163,2-рэ ахыц тедзэу кыфыахгэкыг. Урысые Федерацием и Правительствэ ащ фэгэхыгыз унашэ зиштагьэр бюджет ассигнованиехэр атегошгээнхэмклэ Урысые Федерацием и Федеральнэ Зыүклэ и Комиссие ащ кызыдыргыштэгъэ нэуж. Адыгеим ыцлэкэ Урысые Федерацием и Къэралыгъо Думэ и депутатэу Владислав Резник илзпылгъу ащ хэлъыг. Урысые

Федерацием и Правительствэ илэпэчигъэнэ фонд кыхагъэ-кынышъ, шлокл зимылэ медицинэ страхованиемклэ республикэм и фонд ахышэр кылэклагъэхъашт.

Адигеим и Лышхъуэ Къум-пыл Мурат СМИ-хэм адырлэгъэ зэдэгущылэгъум кызэрэщыхигъэщыгъэмкӀэ, федеральнэ пашэрэм лъэныкъуабэ кызэльтызылубытырэ loфшлэнэу зэшӀуахырэм, пандемием пэшӀуеклорэ бэнэныгъэмкӀэ шӀольырхэм лэпылэгъу ятыгъэным фыте-

ГЭПСЫХАГЭМ, ИЗИЧЭЗЫУ ИНЭУ,
МЭХЯНЭШХО ЗИЛЭ ЮФЫГЬОУ ШЫТ.

«Урьсыем и Президентэу Владимир Путиным пшээрылъ кыызерафишыгъэм тетэу 2021-рэ илгъыс бэдзэогъум и 1-м кыышыублагъэу COVID-19-р зыпэккыгъэ цыфхэм ягъэккыгъэ диспансеризация аублэшт. Ащ ишуагъэккэ хэужьыныхъгъэ узхэр игъом кыыхагъэщынхэ ыккы цыфхэм ящыккыгъэ медицинэ илгъыгъур араты аублэ-ккышт. Коронавирусуэ инфек-

цием зызэриушъомбгүрэм пэшлуклорэ юфтхьабзэхэу зэшлукхьэрэм япхыгъэу цыт унашъоу аштагъэр. Вакцинацием ишлугагъэк «коллективнэ имунитеткӀэ» жаджэхэрэр цыӀэныр, сымэджджэхэм апае оборудованиемрэ Ӏэзэгъу уцхэмрэ кыызӀэкӀэгъэхьгъэнхэр, кыаутӀӀэгъэ узым ыуж цыфыхэм япсауныгъэ зылкӀ игъузоцхьыгъэныр — тиреспубликэ цыпсэхуэрэм япсауныгъэрэ ящыӀэныгъэрэ къэухъумэгъэнхэмкӀэ лӀфшыхоу зэшлукхьэрэм изы Ӏахьхэу ахэр цытахы», — кыылагъ АР-м и Плышхьэ.

Адыгейим ыццкклэ депутатэу Владислав Резник кызыррэхи-гъэщыгъэмкклэ, УФ-м и Презид-
дент диспансеризацие лъэны-
къомкклэ клэщакло зыфэхуыгъэ
лофтхъабзэмрэ мылыкку лэпылэ-
гъумрэ яшлогъэшхо къэклошт

цѣфхэм япсауныгъэ къэухъу-
мэгъэнымкӀэ.

«Пандеимем ильэхан нафэ
кьэхуыг узыр шынагъоу зэрэ-
щытыр, ац кIэух тхьамыкIа-
гъохэр фэхъунхэ зэрилъэкIы-
щтыр. Узыр кыызэутлэгъагъэ-
хэм ятхьабылхэм, гу-лпытнфэ
уэхэр зилэхэм яоф нахь кьэхы-
лъэу мэхъу. Арышъ, амал зэ-
рилъкIэ сымэджагъэм гомылу
кIэуххэу фэхуыгъэхэр тэрэзэу
гъэунэфыгъэнхэ ыкIи ышкIэгъэ
гъэ 133гъур егъэгъотыгъэн фæе.
Адыгеим икlinikэхэм ыпкIэ
хэмылъэу ОМС-мкIэ страховкэ-
зилэхэм ящыкIэгъэ уплэкIун
хэр тиреспубликэ шафашын-
хэмкIэ кьыхагъэкIыгъэ мыл-
пкун ишуагъэ кьыкIышт», — кьы-
луаг парламентариум.

**АР-м и Лышъхъэ
ипресс-къулыкъу**

ИлофшлагъэкIэ къылэжъыгъ

Бэдзэогъум и 12-м къызыхъугъэ мафэр хигъэунэфыкIыгъ Адыгеим ипэцагъэу, непэ АР-м и Лышхъэ и Къэралыгъо упчIэжъэгоу, Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым ипрезидентэу Тхьаклушынэ Аслъан.

2007-рэ илъэсыр ары зыха-дзыгъагъэр, 2017-м ятлонэрэ пIалъэр зехъым, ежъ ишIоигъо-ныгъэкIэ IэнатIэр къыгъэтыл-пыжыгъ. Уахътэу зытехъгъа-гъэр къэралыгъомкIэ къызэ-рыкIуагъэп. 1990-рэ илъэсхэм зэхъокIыныгъэшхоу къэхъугъэ-хэм зэтырагъэзыгъэ экономикэм макIэу хэхъоныгъэхэр ышIынхэу ригъэжъэгъагъэми, узыгъэгущIонышхо джыри щыла-гъэп. Экономикэм имызакъоу, отраслэхэм зэкIэми ялоф изытэт угу къыдицаештыгъэп. Ащ фэдэ охътэ къиным шъолъыр цыкIоу узыгъугъын зимылэжъым ыпэ уиуцоным гушхо ищыкIэгагъ. Къэралыгъор чыплэ къин ит-мэ, республикэу ащ хахъэрэ-ми илофхэр зэрэмыдэгъушхошт-хэр нафэ.

Тхьаклушынэ Аслъан а гу-шхуагъэр зэрэхэлъыр Мыекъо-пэ къэралыгъо технологиче-скэ университетэу Лышхъэ хъуным ыпэкIэ зипэцагъэр ары апэу къызщиушыхатыгъагъэр. Ащ ежъыр кIэцакIо фэхъугъэр ыкIи сыд фэдэ пэрыохъу ыпэ къыкIыгъэми, къымыгъаштэу зэпичхэзэ, пэрытныгъэр зылыгъ апшъэрэ еджапIэхэм ащыщ мыхъоу ыуж икIыгъэп.

Ащ фэдэу теубытагъэ зыхэлъ екIопIакIэр Адыгеим ипэцэ IэнатIэу зылухъагъэми рихъы-лагъ. ИлъэсыбэкIэ узэкIэлэбжъ-мэ республикэм илофхэм язы-тетыгъэмрэ Тхьаклушынэ Ас-лъан ащ ипэцэ IэнатIэ зылу-гъэ уахътэхэм зэхъокIыныгъэу

фэхъугъэхэмрэ зытемытэу къэ-плон плъэкIыштэп. Лъэныкъо зэфэшхъафыбэхэмкIэ респуб-ликэр пэрытныгъэр зылыгъхэм зэрахъуцагъэм мэхъэнэ ин иI. Ащ укыфэклоныр псынклэп. Хэхъоныгъэ пстэуми пашэм ыкIочIаби, ищэлаги, ишIэны-ги, иакъыли зэрахилъхъагъэри нафэ.

ЩыкIагъэхэр зытлэгъухэ-кIэ, шлагъэр дэтэгъэзы. Цы-фыр нахъыбэрэмкIэ ащ фэд. Арэу щытми, гъэсэныгъэм, ме-дицинэм, культурэм, спортым япсэолъэ закъо кIэу къызэлупхы-щтыми мымакIэу кIуачIэ зэри-штерэр зэкIэми къыдгурыIон фае. Ащ фэдэу зэп ыкIи тIоп Тхьаклушынэ Аслъан ишIушIа-гъэкIэ республикэм къыщызэ-луахыгъэр, нэмыкIэуи зэшIохы-гъэ хъугъэр.

Ар республикэм ипэцэ IэнатIэ зылохъэм анахъэу зыуж итыгъэхэм ащыщ Адыгеир ин-весторхэмкIэ хъопсагъоу шы-гъэныр. Мы лъэныкъомкIэ Уры-сыем исубъектхэм ащызэшIуа-хыхэрэмкIэ илъэс къэс зэра-гъапшэх. Зы лъэхъан горэм тиреспубликэ аужкIэ нахъ щы-лэщтыгъ. Джы ар апэрэ субъект 20-м ащыщ зэрэхъугъэм илоф-шIэгъэшхо зэрэхэлъыри нафэ. Тикъэралыгъо шъолъыр пчъа-гъэу иIэр къыдэплъытэмэ, ар чыплэ дэу плон плъэкIыштэп.

Республикэм инвесторхэр нахъыбэу къыхъэхэу, хъызмэт-шIапIэхэр, гъэпсэфыпIэхэр, щэплэ гупчэшхохэр къызэлъа-

хыхэмэ, бюджетым хэбзэлэхъ-хэр нахъыбэу къыхэлъхъагъэ хъуштых, IофшIэплэ чыплэхэм ахэхъошт, экономикэм хэхъо-ныгъэхэр ышIыштых. Ащ хахъо фэхъумэ, нэмыкI лъэныкъохэр зэтэгъэуцожыгъэнхэмкIэ шIуа-гъэ къытышт, цыфхэм ящылэ-кIэ-псэукIэ нахъышIу хъуным фэlorышIэшт. Ащ фэшI инвести-циеу къыхалъхъэрэр нахъыбэ хъуным, инвесторхэмкIэ хъопса-гъо тиреспубликэ хъуным Тхьа-клушынэ Аслъан хэушхъафы-кIыгъэу Iоф дишIагъ. Промыш-леннэ хъызмэтшIэплэ зэфэ-шхъафыбэу, щэплэ гупчэшхоу ар тетыфэкIэ къызэлъахыгъэхэм IофшIагъэхэр хъаулые зэрэ-мыхъугъэхэр къаушыхъаты.

Арэу щытми, республикэм хэхъоныгъэу ышIыхэрэм ягугъу къышIы зыхъукIэ ежъ изакъоу ахэр зыфихыжъхэу зыпарэкли зэхэлхыштыгъэп. Непи ар рес-публикэм ищылэныгъэ пэчыжъэ хъугъэпышъ, ашIэгъагъэ горэ ыгу къэкIыжъэу къелотэжъыми, зэкIэ командэу игъусагъэм, цыфэу исхэм яшIушIагъэу зэ-рилъытерэр игушIылэхэм къа-хэщы.

Цыфым ышIагъэр шIома-кIэу, неущ джыри ащ хигъэ-хъоным фэбанэмэ, хэхъоны-гъэхэм нахъыбэу къафэклэштэу аIо. Тхьаклушынэ Аслъан ар зэрехъылагъэр нафэ. ЗэшIохы-гъэ хъугъэхэм, хэхъоныгъэхэм арыгушхоу ягугъу къышIыштыгъ, ау ар шIуабэу, икыугъэу зыкIи къылуагъэп, щыкIагъэ щымылэу

ылытагъэп, ыкIуачIи, ипсау-ныгъи ашъхасыгъэп. Ары рес-публикэр ыпэкIэ лыигъэклотэн зыкIилъэкIыгъэр.

Субъектым ипэцэ IэнатIэ Iуыгъэр зылуыжыкIэ цыф-хэм дэгъукIэ игугъу ашIыжы-щтми, дэйкIэ тегушIылэжышты-ми тетыфэкIэ Iофэу ышIагъэр ары зэлъытыгъэр. Тхьаклушынэ Аслъан ежъ ишIоигъоныгъэкIэ IэнатIэр къыгъэтылпыжыгъ. Ащ ыуж илъэсхэр тешIэжыгъэхэ-ми, цыфхэм шъхэклафэ фа-шIэу, къахахъэмэ, шыгушIуыкIхэу гушылэ дэхабэ зэрэлъаожы-рэр зэрэфэрэзэхэм ишыхъат.

Ежъыри IэнатIэм зылокIыжыым «сезэщыгъ, икыушт Iоф зэрэс-шIагъэр» ылоу унэм итIысхъа-жыгъэп. Мыекъопэ къэралы-гъо технологическэ университет гупсэу кIэцакIо зыфэхъугъэм

ыгъээзжыгъ, ащ ипрезидент гъэшIуагъ.

ЕджапIэм ищылэныгъэ джыри чанэу хэлажъэ, нахъ зиушъом-бгъуным, гъэсэныгъэ зэриты-хэрэм, зишIэныгъэ щыхэзыгъа-хъохэрэм япчъагъэ нахъыбэ хъуным емызэшэу ыуж ит.

СыдигъокIи зэрэщытыгъэу, ыкIуачIэ из, нэхъ-гушх зэпыт, сэмэркъэушхор игушIылэхэм къа-бэкIы, зэрихабзэу, нэжъ-лужъ-хэми, ныбжыкIэхэми, кIэлэцIы-кIухэми зэфэдэу жабзэ къади-гъотын елъэкIы.

Ащ тетэу ыгу чэф илъ зэпы-тэу, псауныгъэ пытэ илэу, игу-хэлъ пстэури къыдэхъоу джы-ри илъэсыбэрэ игупсэхэм ашъхъагъ итынэу тыфэлъало Аслъан Кытэ ыкъом, имэфэклэ тыгу къыдделэу тыфэгъушIо!

ХЪУТ Нэфсэт.

Цыфхэм ягумэкIыгъохэр дэгъэззыжъыгъэнхэу

УФ-м и Президентэу Владимир Путиным «линии занклэу» илагъэм цыфхэм Iофыгъоу къырахылагъэхэр дэгъэззыжыгъэнхэм фытегъэ-псыхъгъэ унашъохэр Правительствэм фишIыгъэх.

КIэлэцIыкIоу илъэси 3 — 7 зыныбжхэм мазэ къэс ахъщэ тын афэгъэкIогъэным фэгъэ-хыгъэ унашъоу блэкIыгъэ илъэ-сым къыщегъэжъагъэу кIуачIэ зилэр шъолъырхэм зэрацагъэ-

цакIэрэр шышхъэлэу мазэр къи-мышхэзэ ауплъэкIун фае.

Хъыкум приставхэм чыфэ зытелым ар къызылажыкIэ, цыфыр зэрыпсэун ылъэкIышт ахъщэ анахъ макIэм къыщымы-

кIэу мазэм къыфагъэнэнэу къызщиорэ зэхъокIыныгъэхэр УФ-м и Гражданскэ кодекс ыкIи «Исполнительнэ производствэм фэгъэхыгъ» зыфиорэ феде-ральнэ хэбзэгъэуцугъэм афа-

шыгъэх. Урысыем и Гупчэ Банк къыхагъэлажъэзэ ар пхыры-щыгъэ зэрэхъурэр илъэсэу тыз-хэтым ичъэпыогъу мазэ къи-мышхэзэ ауплъэкIунэу унашъо афишIыгъ.

Бизнес цыкIуым ыкIи гуры-тым ащылажъэхэрэм фэгъэкIо-тэнхэр къызщыдэлъытэгъэ кре-дитхэр къызлэкIэгъэхъэгъошIу афэхъунхэм фытегъэпсыхъгъэ IофшIэнхэр зэшIуахынхэу ащ къыкIэлъыкIорэ шэкIогъу мазэм нэс пIалъэу аритыгъ.

Джащ фэдэу субъектхэм япашэхэм илъэсым зэ нэмы-Iэми цыфхэм «зэдэгъушIэгъу занклэхэр» адашынхэу Прези-дентым арилуагъ. «Линии зан-клэм» цыфэу зыкышIыфэгъ-гъэзагъэхэм гумэкIыгъоу къа-лэтыгъэхэм Урысые народнэ фронтыр ахэлпъэнышъ, Iофхэм язытэт Кремлым, УФ-м ими-нистрэхэм я Кабинет е нэмы-кIэу ахэм афэгъэзэгъэ ведом-ствэхэм, шъолъырхэм япашэхэм алыагъэлэсынуу фиэгъэзагъ.

ЕМТИЛЬ Оксана:

«Коронавирусым изэмылIэужыгъуагъэ кЪыхэхъо»

Мыекьопэ кълэ Iэаплэу N 1-м иврач шхьалэу Емтиль Оксанэ гуцылэгъу дытилагъ. Ар зыфэгъхьыгъагъэр коронавирусыр кы-зэузыхэрэм, зидунай зыхъожьхэрэм япчъагъэ хэхъонэу зэрэригъэжъагъэр, узым штаммыклэхэр кызырэхэхъагъэхэр ары.

— *Мы илъэсым игъатхэ узыр нахъ зэласэм, зэкIэ-кIожьыгъанэу цыфхэм къащыхъугъ. Непэ Iофым изытет уигъэрэзэнэу щытэп, сыдым ар кЪыхэхъа?*

— Цыфхэм узыщыщынэн фаемерэ ыкли пшъэдэкIыж зэрахъырэмрэ нахъыбэрэмкIэ къагурылорэп. Шэн дэгъубэу ахэлхэм, мыхъушт горэхэри къахэфэх — сьд щыци зэрэщытын фае фэдэу амышIэу, хэткли нахъ Iэрыфэгъур къыхехы. НэмыкIхэм ящылэныгъэ а зекIуакIэм зэрэпхыгъэр къагурылорэп. А къэсIуагъэхэр нэрылэгъу кытфэзышIырэр нэгуги-хъор зэралумылъыжыр ыкли вакцинацием екIолIакIэу фы-лIор ары.

— *Оксана, мы узыр кы-зэжъагъэм кыищыубла-гъэу бэрэ гуцылэгъу ты-кыпфэхъугъ ыкли ахэм ащыщ горэм кыищы-луагъ бжыхъэм ыгузэгъу-хэм пандемием ия 3-рэ зыкъэштэгъу ищынагъо кыищыгъарытэу. Зэрэ-хъурэмкIэ, гъмафэм ар къэсыгъ, сыда Iломэ зэпа-хырэ узхэм зыщылэзэхэрэ сымэдэжыщым чIэмы-фэжъхэу Мыекьопэ кълэ сымэдэжыщым чIыпIэ те-дзэхэр кыищыгъуахы-гъэх. Гъмафэм узым зы-кызырIэтыгъэр оркIэ ошIэ-дэмышIэ хъугъа?*

— Ковидым зыкызырIэты-щтыр къэпшIэнэу щытыгъ. Европэм щыхъурэр тлэгъушты-гъэ, ар кызырэднэсыщтыр къэ-шIэгъоягъэп. Ащ дакIоу, ухань-скэ вирусым ыуж штаммыклэ-хэу «альфа», «бета», «гамма», «дельта» ыкли «дельта плюс» зыфилорэрр щылэхэ хъугъэ. Ау штаммэу «лямбда» зыфалорэр Урысыем ишъолъыр щэгъэунэ-фыгъэгъоп.

— *Мы уахътэм Адыгеим сьд фэдэ штатмхэр ара щылагъэхэм анэмыкIэу щэгъэунэфыгъэхэр?*

— Индийскэ штатмэу «дель-та» зыфилорэр тишъолъыр щэгъэунэфыгъ.

— *Вакцинэр зыхалхъэ-гъэ пчъагъэхэм ягъугъу къэ-тишIымэ...*

Щылэ мазэм кыищегъэжъа-гъэу Урысыем вакцинациер щырагъэжъагъ нахъ мышIэми, «коллективнэ иммунитетым» тыкыфэкIоным джыри типэ-чыжъ. Къалэу Мыекьуапэ тшэ-мэ, нэбгырэ мин 75-мэ вакци-нэр ахалхъанэу щыт. Мы уахъ-тэм ехъулэу прививкэ ашIы-гъэр нэбгырэ мин 20-м ехъу-нылэп. Ащ елытыгъэу, коро-навирусым зызэриушъомбгъу-щтыр тшIэнэу щытыгъ.

Iофым изытет зыпкъ иуцо-нымкIэ уахътэу щылэр макIэ. Бжыхъэ-кIымэфэ лъэхъаным вирусхэм заушъомбгъу ыкли сымаджэхэм япчъагъэ зыкы-мылэтынэу хъурэп. Москва ыкли Питер джыдэдэми цыфыбэ ащэсымаджэ, шъолъырыбэхэр локдаун шлыкIэклэ зэфашIых.

Адыгеим коронавирусымкIэ илоф гумэкIыгъоу щыт, ау адрэ шъолъырхэм ялытыгъэмэ нахъ макI. Джыри Iоныгъом и 1-м нэс уахътэ щыл къэнагъэхэм вакцинациер акIунэу. 2020-рэ илъэсым ибжыхъэ тызхэтыгъэ тхъамыклагъом кыфедгъэзэ-жынынэу тыфаеп.

— *ОуиелгыкIэклэ, сыда вакцинэр зыхарагъэлхъа-нэу цыфхэр фэмыенхэр кызыхэхIырэр?*

— Ащ ушъхъагъу зэфэшъаф-хэр илэх. Ау, нахъыбэрэмкIэ зэрэщынэхэрэр арэу сэлъытэ. Социальнэ хъытыум вакцина-цием пэуцужьырэ къэбар нэп-цIэу итыр бэ, ащ еджэх. Анахъ гъэшIэгъонэу бэхэм къалоу зэхэсхырэр: цыфым ковидыр кыпыхъан, кIын ыльэгъуэ зидунай ыхъожьыным тецы-

ныхъэрэп, вакцинэр зыхари-гъэлхъаным щэщынэ. Вакци-нэр Урысыем кыищашыгъ, ащ утешыныхъанэу щытэп.

Урысые Федерациер дунаим тет къэралыгъо анахъ инхэм ащыщ ыкли ащ цыпсэурэ цы-фышъхъэ пчъагъэр чIинэным-кIэ федэ илэп. Я 90-рэ илъэсхэм демографиер зэрытыгъэ «ма-шэм» игъорыгъозэ кыращы-жыгъэ къодый. Ащ узыдегу-пшысэкIэ, мэхъанэу илэр сыда?

— *Вакцинэхэм цыхъэ афэпшIынэу щыта?*

— Хъаулиеу тивакцинэхэм атещыныхъэх. Дунаим анахъ дэгъоу щалъытэхэрэм ащыщ урысые вирусологиер. ТишIэны-гъэлэхъэм вакцины 4 къау-гупшысыгъ. Ушэтынхэм кызы-рагъэлэгъуагъэмкIэ, ахэм икъу фэдизэу яшIуагъэ къэкIо. Нэ-мыкI къэралыгъохэм ащ фэдэ амал ялэп. Вакцинэ пэпчъ ан-тителау кыищыгъэрэм ипроцентхэр зэфэшъафых, «Спутник V» зыфилорэм анахъыбэ къеты — процент 96-рэ.

Ащ нэмыкIэу кыищэгъэщымэ сшIоигъор — проценти 100-м нэсэу цыфхэр зэрэмысымэ-джэштхэмкIэ цыхъэ зыфашIырэ вакцинэ фаех. Ащ фэдэ тыди щылэп. Вакцинэр хэгъэкли, Iээ-гъу уцхэм уашъуагъэми, опе-рацияе уашыгъэми, проценти 100-м нэсэу узэрагъэхъужы-щтымкIэ хэти уигъэгугъэн ыльэ-кIыщтэп.

Вакцинэр зыхабгъэлхъа-гъэ пае умысымэдженэу хъу-рэп, ау узыр кызыппыхъэкIэ, уипсауныгъэ къемыхыльэкIэу ар ппэкIэкIы. Вакцинацием ыуж шлокI имылуэ нэгуги-хъор

плульын ыкли плэхэр ренэу птхъакIынхэ фае.

— *Оксана, вакцинацием цыфхэр илIыкIыхэу къэ-бархэр тыди кыищекIо-кIых, джащ фэдэу ныб-жыкIэхэм сабий ахэхIы-нымкIэ ащ иягъэ къа-кIоу. Сьд о ащ къенIолIэ-щтыр?*

— ПшъэдэкIыж гъэнэфагъэ сыхъызэ къэсIон слъэкIышт COVID-19-м пэуцужьырэ вак-цинэм зыпари зэрымилыкIы-гъэр. Ащ фэдэ хъугъэ-шIагъэ агъэунэфыгъэп, хэужьыныхъэгъэ уз гъэтылыгъэхэм апкъ кы-кIыкIэ ядунай захъожьыкIэ, вакцинэм тыралхъэ. Ар тэрэ-зэп. Къыхэзгъэщымэ сшIоигъу — вакцинэм уз гъэтылыгъэхэм иягъэ якIырэп.

Сабыйхэр къапыфэнхэу зэра-лорэм игугъу къэтшымэ, бзыл-фыгъабэхэр лъэрмыхъэми амы-шIэу вакцинэр ахалхъагъ. Ащ пае къэмынэу сабийхэр къа-фэхъугъэх. УФ-м псауныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ и Минис-терствэ кызырIэтыгъэмкIэ, а Iофым ыльэныкIоу вакцинэу «Спутник V» зыфилорэр куоу зэрагъэшIагъ ыкли иягъэ къакIоу кыищэгъэщыгъэп.

Мы уахътэм Iэтахъохэм ыкли кIэлэцIыкIухэм «Спутник V-р» къякIуштымэ аушэты. Сыда Iомэ штатмхэу «дельта» ыкли «дельта плюс» зыфилорэр нахъыбэрэмкIэ а купым къа-пэхъэ.

— *Коронавирусым изэ-мылIэужыгъуагъэ зызэрэ-зэблихъурэм пае цыфхэу*

зищылэныгъэ зэныухэ-рэм япчъагъэ хахъоу аIо. Сьд фэдэ штатмхэр ара нахъ тызыщыщынэну щытхэр?

— Тызыщыщынэну щытыр зэпымыоу штаммыклэхэр кыи-зэрэжъэхэрэр ары. Апэдэдэ коронавирусыр кыищегъэм, вирусологхэм ыкли эпидемио-логхэм яцыхъэ тельыгъ ауштэу мыхъуным. Ау пандемиер зы-щылэ илъэсрэ ныкьорэм кыи-кIоцI нафэ кыитфэхъугъ: коро-навирусым изэмылIэужыгъуагъэ пчъагъэрэ зызэблихъугъ ыкли джыри зызэблихъушт. 2020-рэ илъэсым щылагъэхэм анахъи COVID-19-м иштатмхэу джы щылэхэр бэкIэ нахъ щынагъох ыкли псынIкIэу заушъомбгъу.

Анахъ гумэкIыгъо къэзытырэр штатмэу «дельта» зыфилорэр ары. Мыр псынIкIэ дэдэу зэпа-хыжы ыкли икъоу Iээгъу фа-гъотырэп. Охътэ кIэкIым кыи-кIоцI цыфым ипсауныгъэ хыльэ дэдэ мэхъу. Тхъабылым и КТ-1-м екIышъ, КТ-3-м макIо. Тапэ-кIэ коронавирусыр илъэс 60-м къехъугъэхэм нахъ къаоштыгъэ-мэ, джы кIэлэцIыкIухэм ыкли Iэтахъохэм щынагъор ашъха-рыт. Ары пакIошъ, тхъабылхэм язакъоп, нэмыкI пкъынэ-лынэхэ-ри штаммыклэхэм агъэфыкIох.

Индием коронавирусым кыи-хэхIыгъэ узэу «мукормикоз» зыфилорэр кыищегъагъ. Ащ пэ-лушъхъэ зэхэтым, тхъабылым, нэхэм лъэшэу иягъэ якIы, Iээ-гъу илэп. Джащ тыщыщынэн фае.

Коронавирусым изэмылIэужы-гъуагъэ а шапхэм нэмысызэ, тикъэралыгъуи ыкли зэрэдунаеу зэпахырэ узыр ащызэпыгъэу-гъэным фэшI вакцинэр зыхад-гъэлхъаным игъо тифэн фае.

— *Оксана, ары шъхъае, вирусым зэпымыоу зы-зэблэхъу. Вакцинэу цы-Iэхэр ахэм атегъэпсыхъа-гъэхэу щытхэ?*

— Урысыем ивирусологхэм ыкли ииммунологхэм шъхъыхы-гъэу къало: «Урысые вакцинэ-хэр къекIокIырэ штатмхэм зэ-кIэми апэшIуекIох ыкли шта-мэу «лямбда» зыфилорэ тикъэ-ралыгъо джыри щамыгъэунэ-фыгъэри дыхэтэу». НэмыкI штаммыклэхэр къежъэхэмэ, щылэ вакцинэр ахэм атегъэ-псыхъагъэу агъэкIэжыщтэу вирусологхэм хагъэунэфыкIы. Тэхъагъу узыр зыщэлэ лъэхъа-ным арэуштэу ашыгъагъ.

ИШЪЫНЭ Сусан.

ЛъэгэпIэшхом нэсыгъэ усакIу

Емыж МулиIэт итхылъэу «Тыгъэм иадырабгъу» зыфилорэм фэгъэхьыгъ

Емыж МулиIэт итворчествэ тызэ-рекIуаллэрэмкIэ — усакIу. Тхьэм кыыхильхьагъэу, ежыри италант лъыгэкIуатэу, исэнаущыгъэ хигъа-хьоу, еджэгъэшхоу щыт.

авторхэм япро-изведение пчъа-гъэ адыгабзэ-кIэ художествен-нэу зэридзэкIы-гъэу ахэогъуатэ. Ахэм ащыщ тхылъэу «Тыгъэм иадырабгъу» зы-филуагъэм урыс поэтышхоу А. С. Пушкиным «итра-гедие цыкIухэм» ащыщэу «Тэ-лаом щыешхэ-ешъу» («Пир во время чумы») ыкIи «Мыжъо хьакI» («Каменный гость») зы-филухэу усэ шъуашэм итхэу дэхьагъэхэр.

Москва дэт Литературнэ ин-ститутэу Максим Горькэм ыцIэ-кIэ щытым поэзиэмкIэ зэлъа-шэрэ урыс поэтэу Лев Оша-ниным исеминар кыухыгъ. Емыжыр пэсэрэ адыгэхэм зэ-чый кIочIэшхор кыфыщана-гъэу кыпщигъэхьоу, чIэ зимылэ гупшысэмрэ цыфым ыгу ихьы-кIырэ гумэкIымрэ профессио-нальнэ шыкIэм тетэу, цивили-зация инхэм япоэзие лъагэ-хэм ябгъэпшэн плъэкIынэу матхэ. АрынкIи хъун литера-турэм ижанрэ зэфэшхьафхэм, анахьэу театрэм, драматурги-ем, киносценарие тхыным зы-клафэцагъэр.

Ащ нэмыкIэу, итхыгъэхэм уазыхаплъэкIэ, Iэпэлэсэныгъэ инэу хэлъым тетэу, дунэе дра-матургием илъэгаплэ нэсыгъэ

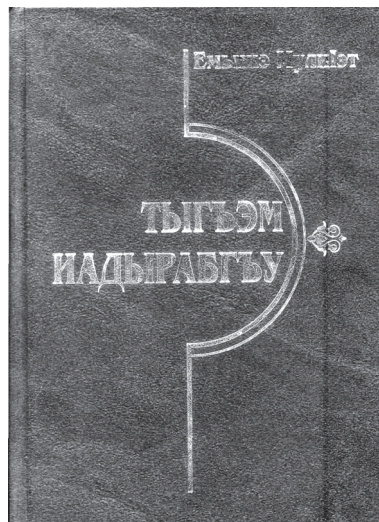
А. С. Пушкиным драматурги-ем илахьэу хэлъыр пьесэ пчъа-гъэкIэ апчъырэн, ытхыгъэхэр япчъагъэкIэ мыбэдэдэми, мэхъанэу ялэмкIэ ахэм театрэм илитературэм афэлэжьэрэ шлэ-ныгъэлэжьхэм осэшхо араты.

Ахэм ащыщых трагедие инэу «Борис Годунов» зыфилоу Уры-сыем итарихэ нэкIубгъо кыыз-щырилотыкIырэр ыкIи пьесиплэу зэхэт «Трагедие цыкIухэр». МулиIэт трагедие цыкIуипллы-ри зэридзэкIыгъ. ЗыцIэ къет-луагъэмэ анэмыкIэу «Моцарт-рэ Сальерирэ» ыкIи «Рыцарь

тхьац» зыфилохэрэмри усакIом адыгабзэм рилъхьагъэх. «Тра-гедие цыкIухэр» Адыгэ театрэм адыгабзэкIэ Емыжым зэри-дзэкIыгъэхэу ыгъэуцугъэх.

Литературнэ зэдзэкIын Iо-фыр хэти зэшлуихышъунэу щы-тэп. Урысыем икритик цIэры-лоу В. Г. Белинскэм зэрилошты-гъэу, мэхъанэу, купкIэу пьесэм илэр зэдзэкIыгъэн фæе, ащ пæе дэгъоу кыбгъурыIон фæе худо-жественнэ идееу хэлъыр, зэхэпшыкIын фæе пьесэр зыфэ-гъэхьыгъэр. Шлэныгъэ гъэнэфа-гъэ а Iофым фыуилэмэ, Iофыр кыбдэхъушт. Емыж МулиIэт театрэм илитературэм хэшлы-кIышхо афырил. Арышъ, «Тра-гедие цыкIухэр», купкIэу ялэр ымыукоу, адыгэбзэ бзэ дахэ-кIэ зэридзэкIыгъ. Драматургие зэхэтыкIэу урыс поэтым зэхи-гъэуцагъэр зэблмыхьоу, худо-жественнэ конфликтэри, гъэ-псыкIэри кыухъумэу усакIом пьесэхэр зэридзэкIыгъэх. Ахэм ахэт геройхэри, зыгъэгумэкIырэ Iофыгъохэри, зыщыхьэрэ лIэшIэгъури, кызытегушылэрэ гумэ-кIыгъохэри кыдиплъытэхэзэ, зи зэщимыгъакоу, фэлэзэу адыга-бзэм ригъэкIугъ.

Цыфым литературнэ е дра-

матургическэ произведение зиштэкIэ, апэ гу зылытэрэр цIэу илэр ары. Бзэм кIочIэ-шхоу хэлъыр зэхэошыкIымэ, тхыгъэм ыкупкI ыпшъэкIэ тет-хагъэм кыбгъурегаIо. Джащ фэд трагедиехэм цIэу адыга-бзэкIэ афиусыгъэхэм кIуачIэу къафилэтырэр, гушылэм пæе, «Тэлаом щыешхэ-ешъу». Рит-мэу гушылэ зэпытхэм ахэлъым узIэпещэ, театральнэ гупшысэм-кIэ укыирещэкIы.

ЗэридзэкIыгъэ пьеситIоу кы-дэхьагъэм конфликтэу ахэлъыр, ахэм язэшIохынкIэ амалхэр, ягеройхэм яшэн-зекIуакIэхэр Пушкиным зэритхыгъэу адыга-бзэм релъхьэх Емыжым, ахэр непэрэ мафэм кыддыхэтхэм фэдэу кыпхегъэуцох. Iофыгъоу хэлъыр къеухъумэ ыкIи непэ-рэ мафэм регъэкIу. Ахэр адыгэ-бзэ зэгъэзэфэгъэкIэ тхыгъэх, артистхэм къашынкIэ IэшIыхы, гурылогъошлх, къэлогъошлх.

Мэкъамэу акIэтым гукIэ део-гъаштэ, уегъэразэ.

Усэхэу тхылъым дэтхэм узэ-джэкIэ, усакIом дунэе шапхъэ-хэм итхыгъэхэр зэраригапшэ-хэрэр хэолъагъо. Шульэгъуны-гъэм, цыфым ыгу ихьыкIырэ гумэкIыгъохэм, ныдэльфыбзэм изытет, илъэпкъ инепэрэ маф — бэмэ ягупшысэ авторыр. Театрэм фэгъэхьыгъэу усэ ахэогъуатэ, ар «Орэдылу» зы-филорэр ары.

Емыж МулиIэт тхэн Iофым нэмыкIэу кино техыными Iоф дишлагъ. АщкIэ Москва дэт ВГИК-м щеджагъ, Адыгэ теле-видением художественнэ ыкIи художественнэ-публицистическэ телефильмэхэр щытырихыгъэх. Ахэм адыгэхэм анэмыкIэу, цыф лъэпкъ зэфэшхьафхэм яллы-кIохэмэ осэшхо къафашыгъ.

УсакIом итворчествэ пштэмэ, ямышыкIэ драмэхэр, зэдзэкIы-гъэ пьесэхэр, киносценарие-хэр, фильмэу тырихыгъэхэр — зэкIэмкIи щэкIым нэсы. Ахэр аукодыеу, тхакIом сымдм ымы-тхыгъэхэу, художественнэ шэ-пхэ лъагэхэм анэсыхэу щытых.

Емыж МулиIэт ипоэтическэ тхылъэу «Тыгъэм иадырабгъу» зыфилорэр Адыгэ Республи-кэм и Къэралыгъо премие ра-тынэу зэхэцэкIо купым кыгъэ-лъэгъуагъ, драматургием, поэ-зием — адыгэ литературэм хахьоу фишыгъэр кыдэтлъытэ-зэ, а унашъом детэгъаштэ.

ШЪХЪЭЛЭХЪО Свет.

Театровед.

Адыгэ Республикэм иску-сствэхэмкIэ илофышIэшху.

Урысые Федерацием итеат-ральнэ IофышIэхэм я Союз хэт.

Цыфыр щызыгъаIэрэр гугъэр арымэ...

Зэпахырэ узэу COVID-19-м илъэсым ехьурэ зэрэдунаеу гумэкIыгъо-шхом хэтэу ылыгъыгъ. Мы илъэсым иапэрэ мазэхэри ащ фэдагъэх. «Iэпылэгъу псынклэм» мэкъэшхо пылукIэу урамым рычъэ зыхьукIэ, «псаоу сымэджэщым нагъэсына шъулау?» цыфхэм алоштыгъ. Нагъэ-сыгъэу хьужьыгъэхэри щылэх, амыгъэхьужьышъугъэхэри къахэкIыгъэх.

Джы мэээ зытIум узыр тIэкIу зэкIакIуи, цыфхэм алотэжы-гъэу алозэ, джыри нахь щынэ-гъуахэу кыгъэзэжыгъ, быузэ «Iэпылэгъу псынклэу» чъэхэрэри къежъэжыгъэх.

Сымэджагъэр бэдэд, унэгъо псаухэр сымэджэщым чIэлъ-хэу, зыхьадэ зымыгъэежышъу-гъэхэри, зыгъэтылпыжыын зы-мылъэкIыгъэхэри къэхьугъэх. Ащ тетэу тхьамыкIагъор зынэ-сыгъэр макIэп. Иунэгъо шъып-къэ имыхьагъэми, игъунэгъу, илахьыл, иблагъ, инэлъуас — хэтми зыгорэм нэсыгъ. Псаоу къэнагъэхэми джыри зыкъэ-зымышIэжыгъэхэр ахэтых. Уз гъэтылпыгъэу сымэджэхэм ялэ-хэр къэбырсырыгъэх. Сымэджэ-гъабэхэм алоу зэхэпхышт: «Ащ

фэдэ уз ятIонэрэу сщэчыжы-шъуштэп, Тхьэм хэти ар кы-ферэмыхь. Прививкэ сшымэ ар кысэмынэсыштмэ, сшышт».

Джыри нахь пхъэшахэу узым кыгъэзэжыгъ, нахь лъэшэуи кызэкIэблэжыгъ. Врачхэм кызэралорэмкIэ, джы ар нахь гъэунафыгъуай ыкIи къамышIэ-зэ пкъышъоным шъобжышхо рехы. БлэкIыгъэ илъэсым узыр кырыпшIэнэу, Iэубытылэ пшIы-нэу зыгорэуштэу зыкыгъэпъа-гъоштыгъэмэ, джы нахь шъэф-рытхьо хьугъэ. ЕтIанэ нэжъ-лужьмэ (ильэс 60-м ехьугъэмэ) яузэу ар алъытэщтыгъэмэ, джы къежъэгъэкIэ шаммым нахь ныбжыкIабэ егъэсымаджэ. Ары гур зыгъэкIодырэр.

Сыда адэ хэкIыплэу щылэр?

Къэралыгъо пащэхэм «вакцинэр зыхьажьугъэлъхьан фай» ало. Обществэм хэт цыф зырызхэм «зыхьажьугъэлъхьэ хьухэштэп» ало. ГъэшIэгъоным — врачхэм ыкIи къэралыгъо пащэхэм «зы-хьажьугъэлъхьэ, сыда плэмэ нэ-мыкI амал узым фытилэп, апэрэ уахьтэм ащ телэзэнымкIэ кы-хэтхыгъэ IэзакIэмкIэ джы не-пэрэ шаммхэм тапэуцужьын тлъэкIырэн. Цыфхэр! Iэпылэгъу шъукытфэхьэ, шъори шъузы-фэхьужь, нэмыкIрэ хэкIыплэ щылэпышъ, вакцинэр зыхьажь-гъэлъхь!» ало. Ахэм уямыдэлэу, сымдм «зыхьажьугъэлъхьэштэп, шъори зыхьажьугъэлъхьэ» зы-лохэрэм, нэмыкI хэкIыплэ кып-пэзымыгъохьхэрэм сьдэуштэу уядэлэушт?

Уиунэ уимыкIэу, зыпари кы-пхэмыхьэу, цыф умылэгъоу ушылэштмэ, зыхьажьугъэлъхьэми хьункIи хьун, ау ащ тетэу цы-фыр сьдэуштэу щылэшт, псэушт?

«Зыхьажьугъэлъхьэ» зыло-хэрэм яхьыллагъэу джыри къэ-плон хьумэ, ягулакIэ, якууакIэ гум джэнджэш кырегъахъэ. Ахэм янахьыбэр хабзэм фэмы-разэхэр е ащ ыIорэм цыхьэ фэзымышIыхэрэр ары. Ахэр политикэм дехьыхых плон плэ-

кIышт. Шъыпкъэ, хабзэм илорэ ишIэрэ зэтемыфэхэу кыыхэкIы. Ар зыгъэфедэхэу, цыфхэр зы-гъэдалохэрэри щылэх. Узыр щымылэу, ар къаугупшысыгъэу ахэм янахьыбэм ало. Ау сьдэу-штэу къэуугупшысынышъ, цыф мин пчъагъэ бгъэлэшта?

Арэу щытми, «цыфыр щызы-гъаIэрэр гугъэр ары» алошъ, вакцинэр зыхьажьугъэлъхьанышъ, нахьышIум ушыгъэу упсэушт...

СИХЪУ Гошнагу.

Адыгеим щашышт

Зэлухыгэ шыклэм тет физкультурнэ-псауныгэ гъэпытэлэ комплекси 100 Урысыем ишъолъыр 78-мэ ащагъэпсышт. Проектим игъэцэклэн пэлухащт сомэ миллион 20 Адыгеим кыфатлупщыгъ.

АР-м физическэ культурэм-клэ ыкли спортымклэ и Комитет кызырэщылауагъэмклэ, федеральнэ бюджетим кыхэхыгэ мылкъумклэ спорт инфраструктурэм ипсэуалъэхэр зэтыргъэпсыхъащтых.

Ведомствэм кызыртырэм-клэ, ахъщэу къатлупщыгъэр пэ-лауагъэхъащт ыпшъэклэ зигугъу къэтшыгъэ комплексим фэдэ къуаджэу Улапэ щышыгъэным. Къэралыгъо программэу «Физическэ культурэм ыкли спортым хэхьоныгэ ашыныр» зыфи-лорэм кыдыхэлъытагъэу спорт псэуалъэр агъэпсышт, шъолъырым имылыкуи ащ хэлъышт.

— Спортым хэхьоныгэ ыш-ным ыкли ащ фытегъэпсыхъэ-гъэ псэоляклэхэр гъэпсыгъэн-хэм Адыгеим мэхъанэшхо щы-раты. Урысыем и Президентэу Владимир Путиним пшъэрылъ шхъалэу кыгъэуцугъэхэм ащыщ спорт жъугъэм тикъэралыгъо зыщиушъомбгъуныр. Федераль-нэ лэпылэгъум ишъауагъэклэ фи-зическэ культурэм ыкли спортым республикэм хэхьоныгэ щашы, зипсауныгъэ зыгъэпытэхэрэм япчъагъэ нахьыбэ мэхъу, — кылауагъ партией «Единэ Рос-сием» ишъолъыр къутамэ и Секретарэу, Адыгеим и Лы-шхъэу Къумпыл Мурат.

Псэуалъэм ишын пэлухащт мылкъур республикэм кыылэклэхъанымклэ лöffышхо ышлагъ УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу Владислав Резник.

— 2030-рэ ильэсым ехъу-лэу къэралыгъом щыпсэухэ-рэм япроцент 70-р физиче-скэ культурэм ыкли спортым хэхъэгъэнхэ фаеу пшъэрылъ щыт. Ар гъэцэклэгъэным пae тикъалэхэм, тикъуаджэхэм физ-культурнэ-псауныгъэ гъэпытэ-плэ комплексхэр ащытшынхэ ыкли ахэр зэрифэшъуашэу зэ-тедгъэпсыхъанхэ фае, — кы-лауагъ Владислав Резник.

Хэкужъым къэзыгъэзэжъыхэрэмрэ щылэныгъэмрэ

Лэпылэгъоу аратырэм хэхъо

Адыгэ Республикэм икъэралыгъо программэу тилъэпкъэгъухэу лэклъб къралхэм арысхэу Хэкужъым къэзыгъэзэжъы зышлөөгъохэм лэпылэгъу ятыгъэным фэгъэхыгъэм Мыекъуапэ щытегушылагъэх.

Межведомственнэ комисси-ем изэхэсыгъо Адыгэ Респу-бликэм лъэпкъ лöffхэмклэ, лэклъб къралхэм ащыпсэурэ тилъэп-къэгъухэм адырлэ зэлхыны-гъэхэмклэ ыкли къэбар жъугъэм иамалхэмклэ и Комитет итхъа-матэу Шхъэлэхъо Аскэр зэ-рищагъ.

Зэхэхъэм А. Шхъэлахъом кызырэщылауагъэу, джырэ уах-тэ республикэм анахъэу ишы-клагъэхэр медицинэм илöffы-шлэхэу врачхэр, санитархэр, фельдшерхэр, шлэныгъэмрэ гъэсэнныгъэмрэ ялöffышлэхэр, лъэныкыо зэфэшхъафхэм ащы-

лэжъэнхэ зыльэкышхэ инже-нерхэр, менеджерхэр арых.

Ежъхэм яшлөөгъоныгъэклэ Адыгеим къралхэм зышлөө-гъохэр бэ мэхъу, ау респу-бликэр зыфэе кадрэхэм ахэр адиштэхэрэп, ащ фэшл Хэку-жъым джырэ уахътэ кырагъэ-блэгъэжъынхэу хъугорэп.

Ежъхэм яшлөөгъоныгъэклэ Адыгеим къралхэм зышлөө-гъохэр бэ мэхъу, ау респу-бликэр зыфэе кадрэхэм ахэр адиштэхэрэп, ащ фэшл Хэку-жъым джырэ уахътэ кырагъэ-блэгъэжъынхэу хъугорэп.

Программэр щылэныгъэм щыпхыращызэ, лöffхэр агъэ-цэклэх. Тэхъутэмкыое районым иадминистрация ипащэ иапэ-рэ гуадзэ илэнатлэ зыгъэцэклэ-рэ Т. Чамышъом, нэмыклхэм яеплъыклэхэр зэхэхъэм щызэ-фахысыжъыгъэх. Хэкужъым къралхэм зышлөөгъохэр лöffхэр ара-гъэгъотыныр кын къафэмы-хъоу зэхэхъэм кыщылауагъ.

Фэло-фашлэхэм ягъэцэклэн кызыртырэм щытэп. Унэу зы-члэсышхэр къралхэм зышлөө-гъохэр ежъ-ежъырэу ащэфы. Ящыклэ-гъэ ахъщэр члэфэу аштэнымклэ хэкыплэхэр къагъотых.

Ежъхэм яшлөөгъоныгъэклэ республикэм къралхэм зышлөө-гъохэр ежъ-ежъырэу ащэфы. Ящыклэ-гъэ ахъщэр члэфэу аштэнымклэ хэкыплэхэр къагъотых.

Къэбар жъугъэм иамалхэр лöffым чанэу кырахъэлажъэ-хэзэ, цыфхэм лöffым изытет, мурадхэм, гумэкыгъохэм яхы-лэгъэ зэфэхысыжъхэр нахь игъэклотыгъэу алыгъэлэсыгъэн фаеу А. Шхъэлахъом ылы-тагъ. Социальнэ, фэло-фэшлэ лöffыгъохэм ягъэцэклэн, ежъхэм яшлөөгъоныгъэклэ республикэм къралхэм зышлөө-гъохэр ежъ-ежъырэу ащэфы. Ящыклэ-гъэ ахъщэр члэфэу аштэнымклэ хэкыплэхэр къагъотых.

ЕМТИЛЬ Нурбий.

Гъогу зэхэкыплэхэр агъэпсых

Тэхъутэмкыое районимклэ автомобиль гъогу «Инэм — Бжыхъэкъояклэр» зыфи-лорэм итранспорт зэхэкыплэ ишын лъагъэ-клатэ, 2023-рэ ильэсым нэс ар аухынэу агъэнафэ.

— Транспорт зэхэкыплэм ишъауагъэклэ хы Шлүүлэ лушъом клорэ цыфхэм зэпачырэ гъо-гу А-146-у «Краснодар — Верх-небаканский» зыфи-лорэр нахь нэклэ хъушт.

Псэуалъэм ишын поселкэм дэххэри ежэх, сыда лöffмэ мэх-шлөөу гъогум изыпчыны нахь лэшлэх ыкли щынэгъончъэ хъушт, — елө Къумпыл Мурат.

АР-м и Лышхъэ кызыри-лауагъэмклэ, лöffхэр шап-хъэхэм адиштэхэу, лöffхэм блэмыклэу ашых. 2023-рэ ильэ-сым аухынэу агъэнафэ.

Гъогу зэхэкыплэхэр феде-

ральнэ бюджетим кыхэхыгъэ ахъэмклэ ашы. Мы ильэсым мыщ пэлухащт сомэ миллиард 1,1-р къатлупщыгъ.

Адыгеимклэ мэхъанэшхо илэу щыт транспорт зэхэкыплэхэр шыгъэнхэм. Ахэм яшъа-гъэклэ автомобильхэр нахьы-шлөөу гъогухэм ащызеклэхэ хъушт, гъогуркыномклэ шап-хъэхэри кыдалытэщтых. Эко-номикэм ихэхьоныгъэкли, цыф-хэм ящылэклэ-псэуклэ нахьы-шлөөу шыгъэнымкли гъогухэм яхэхьоныгъэ ишлөгъэшхо кърэ-клотт.

ДЕЛЭКЪО Анет.

Къушъхъэм еклурэ гъогум шъушчысакъ!

Адыгеим щыклөгэ ошхышхэхэм апкъ кыкы-клэ къушъхъэ цаклэр кыгоугъ.

Поселкэу Каменноост-скэм узэрэдэклэу хъугъэ-шлэ-гъэр кышышхыгъ. Автогъогу «Мыекъуапэ — Гъозэрыплъ» зыфи-лорэм ия 45-рэ километ-рэ кыщехыгъэ мыжъо зэхэ-ллым транспортыр зырыклорэ гъогур зэфышыгъ.

Адыгэ Республикэм хэгъэгу-клöff лöffхэмклэ и Министерст-вэ ипресс-къулыкъу кызыри-тырэмклэ, гъогу-патруль къулы-къум инаряд тедзэхэм, гузэ-жогъу къулыкъухэм а члэ-плэм лöff щашлэ. Гъогум игъэ-кърэбзэни ыуж ихъагъэх.

АР-м хэгъэгъу клоцI 1офхэмкIэ и Министерствэ къеты

Наркотик зыхэль веществохэр къашыщтыгъ

АР-м хэгъэгъу клоцI 1офхэмкIэ и Министерствэ наркотикхэм хэбзэнчъэу ягъэеклон лыплъэрэ отделым Тэхутэмыкье районмкIэ иподразделение илофышлэхэм 1офтхъэбзэ зэхэтэу зэрахъагъэхэм яшлуагъэкIэ, хэбзэнчъэу 1оф зышлэщтыгъэ нарколабораториер къычIагъэщтыгъ.

ГъэбылгыгъэкIэ 1оф зышлэщтыгъэ лабораториер къатитлоу зэтет унэе унэу поселкэм дэтым хэтыгъ. Апэрэ къатим синтетикэм хэшлыкIыгъэ наркотикыр къышдагъэкIыщтыгъ. Ащ пае хэушъафыкIыгъэ Iэмэ-псымэхэр, жьыкъэщапIэр ыкIи Iэхэр къэзыухъумэхэрэ пкыгъохэр, реактивхэр, къэмланэхэр, нэмыкIхэри къызфагъэфедэщтыгъэ. Джащ фэдэу пластмассэм хэшлыкIыгъэ канистрэхэр къалахыгъэх. Ахэм арытыгъэхэр экспертхэм агъэунэфы.

Полицием илофышлэхэм къызэралорэмкIэ, лабораториер Iэмэ-псымэу чIэтыгъэхэм нафэ къызэралы-рэмкIэ, мыхъушт веществохэр мыщ къыцагъэхъазы-рыщтыгъ.

Синтетикэм хэшлыкIыгъэ наркотикэу къыдагъэкIыгъэр ятIонэрэ къатим къэмланэмэ ащаратакъоштыгъэ. Следственнэ-оперативнэ купхэм грамм 200-м ехъурэ наркотик лъапкъэу «соль» зыфилорэр ащ къыцагъэ-тыгъ. Хэбзэгъэуцугъэм къызэригъэнафэрэмкIэ, ар бэдзэшлэгъэ хыльэхэм ахалытэ.

Ежь нарколабораториер зычIэтыгъэ унэм илъэс 24-рэ зыныбжэ кIалэу Къырым Республикэм шыщыр къышдаубытыгъ. ЗэрагъэунэфыгъэмкIэ, кIэлэ ныбжыкIэм хэбзэнчъэу бизнес ыгъэпсын гухэль илэу лабораториер зычIэтыгъэ унэр бэджэндэу ыштэгъагъ.

Следствием зэрилгытэрэмкIэ, наркотик зыхэль веществоу къыдагъэкIыщтыгъэр гъэбылгыплэ чIыплэхэм ацагъэтылгызэ IуагъэкIыщтыгъ.

Iэмэ-псымэу къалахыгъэхэр зэкIэ АР-м хэгъэгъу клоцI 1офхэмкIэ и Министерствэ епхыгъэу 1оф зышлэрэ эксперт гупчэм агъэхыгъэх.

Илъэс 24-рэ зыныбжэ кIалэм ылъэныкьокIэ уголовнэ 1оф къызэлуахыгъ. Санкцием истатья къызэригъэ-нафэрэмкIэ, анахь пшъэдэкIыжэ инэу опсэуфэ хъапсым чIэсынэу кIалэм тыралъхъан альэкIыщт.

Гъогогъу 13-рэ агъэпцIагъэх

Адыгеим иполициие къылэкIэхъэгъэ къэбархэмкIэ, Iудзыгъэ шыкIлэр

къызфагъэфедэзэ гъэпцIаглохэм тхымафэм къыклоцI бэдзэшлэгъэ 13 зэрахъагъ, зэрарыр сомэ миллионитфым кIахъэ.

Хъугъэ-шIэгъи 5-у агъэунэфыгъэмкIэ, гъэпцIаглохэм Iаубытыплэ ашыгъэр банкым икартэ е ащ илъ ахъщэм гумэкIыгъо горэ къыпыкIыгъэу ары. Къыжъугурылон ыкIи шъушIэн фэе, шъуикартэ илъ ахъщэр щынэгъон-чъэу щытынымкIэ пшъэдэкIыжэ зыхырэр банк закъор ары. Арышъ, банкым илофышлэу ылозэ шъумышIэрэ горэ шъуителефон къытеомэ, шъумышт ыкIи ыlorэр шъушIошъ шъумыгъэхъу. ШъуадэмыгушIлэу псынклэу телефоныр жъугъэтылгыжэ, нэужым банкым шъутеуи къэбар шыпкъэр эжъугъашIэ.

ЕтIани корпоративнэм ехыщыр номерхэмкIэ **8-495-..., 9-499..., 8-800-...-кIэ** цыфхэм афытеохэзэ бэрэ агъапцIэх.

Джащ фэдэу мы аужырэ мазэхэм интернет-площадкэхэр, сайт зэфэшъафхэр къызфагъэфедэхэзэ ээкъодзаклохэм гъэпцIагъэ зыхэль бэдзэшлэгъэхэр зэрахъэх.

Мыщ фэдэ бэдзэшлэгъэхэр нахыбэу зыцагъэунэфыгъэр къалэу Мыекъуап ары. Анахь хъугъэ-шIэгъэ инхэм ащыщ бэмышIэу республикэ гупчэм щызэрахъагъэр. Илъэс 51-рэ зыныбжэ хъульфыгъэм сомэ миллионит фэдиз шлуатыгъугъ. ГъэпцIаглохэр хъульфыгъэм фытеохи, финанс учреждением илофышлэхэу ышIошъ агъэхъугъ ыкIи икартэ илъ ахъщэр щынэгъончъэу ухъумэгъэным фэшI ышIэн фэехэр къыраIуагъ. ГъэпцIаглохэм ялъэлу зафегъэцакIэм, ащ икартэ илгыгъэ ахъщэу сомэ миллиони 3 фэдиз хъурэр рахыгъ.

Мыщ фэдэ шыкIэмкIэ Мыекъуапэ щыпсэурэ бзылфыгъэр агъэдели сомэ миллионим ехъу шлуатыгъугъ. ГъэпцIаглохэм бзылфыгъэм ышъхъэ «зэлагъахыи», тIогъогогъо сомэ мин 200, нэужым сомэ мин 626-рэ ясчет афыригъэхъагъ.

Мыщ фэдэ щысэхэр бэу къэпхын плъэкIыщт. Полицием илофышлэхэм цыфхэм закыфегъазэ сакъыныгъэ къызхагъэфэнэу, амышIэрэ цыфхэм цыхъэ афамышынэу.

Анахь чанхэр къыхагъэщтыгъэх

Хэбзэ рэхъатныгъэр къэухъумэгъэнымкIэ 1оф зышлэрэ студент отрядэу «Абаго» зыфилу Адыгэ къэралыгъо университетым епхыгъэм илофшIэн зыщызэфыхысыжыгъэ 1офтхъабзэм АР-м хэгъэгъу клоцI 1офхэмкIэ и Министерствэ наркотикхэм ягъэеклон лыплъэрэ отделым икьулыкьушлэхэр хэлэжъагъэх.

Ведомствэм иподразделение ыцIэкIэ 1офтхъабзэм хэлэжъагъ полицием иподполковникэу Агъыржъэнэкъо Аслъан.

Министерствэм иллыкIо студентхэм закыфигъазэзэ къылуагъ хэгъэгъу клоцI кьулыкьумрэ Адыгеим хэбзэ рэхъатныгъэр къышухъумэгъэнымкIэ отрядхэмрэ зэгъусэу зэрэздэлажъэхэрэм ишлогъэшхо къы-зэрэклорэр. Наркоманием пэуцужыгъэным ныбжыкIэхэм ялахышлу зэрэхашыхъэрэм фэшI студент отрядэу «Абаго» зыфилорэм хэт активистхэм рэзэныгъэ гушылэхэр афигъэзагъ.

Нэужым АР-м хэгъэгъу клоцI 1офхэмкIэ и Министерствэ наркотикхэм ягъэеклон лыплъэрэ отделым икьулыкьушлэхэм 1офтхъабзэхэм язэхэщэнкIэ яшлуагъэ къазыгъэкIыгъэ анахь студент чанхэм ведомственнэ рэзэныгъэ тхылъхэр аратыгъэх. Ахэр: Владислав Тамазовыр, Андрей Летута, Анастасия Лутай, Дарья Дачковар, Хъакурынэ Джэнэт, Хъутыжэ Дамир, Гъомлэшк Эльдар, Шэуджэн Батыр, СтIашъу Бислъан, нэмыкIхэри.

ЫпкIэ хэльэу атыжъын альэкIыщт

Росгвардием игъэлорышлэплэу Адыгэ Республикэм щылэм цыфхэм закыфегъазэ Iашэхэр, шхончхэр, къэорэ пкыгъохэр ыпкIэ хэльэу атыжъынхэмкIэ программэм чанэу хэлэжъэнхэу.

Къыхэгъэщтыгъэн фэе, хэбзэнчъэу агъэфедэрэ Iашэр ежъ-ежъырэу затыжыкIэ, уголовнэ пшъэдэкIыжэ арагъэхыщтэп.

Зэхэуытэгъэ программэу «Профилактика правонарушений» зыфилу Адыгэ Республикэм иминистрэхэм я Кабинет ыухэсыгъэм къыделгытэ хэбзэнчъэу агъэфедэрэ Iашэр е нэмыкI къэорэ пкыгъохэр цыфым ежъ ишIоигъоныгъэкIэ зитыжыкIэ, шлухъафтынэу сомэ мини 100 ратынэу.

Росгвардием игъэлорышлэплэу Адыгеим щылэмрэ АР-м хэгъэгъу клоцI 1офхэмкIэ и Министерствэрэ зэгъусэхэу зэрахъэгъэ узыгъэгъозэрэ пэшлорыгъэш 1офтхъабзэм ишлуагъэкIэ 2020-рэ илъэсым авиационнэ пкыгъо 24-рэ, зы гранат, зы автомат, машIокIэ орэ Iашэу 10 ыкIи сомэ мин 27-м ехъу зыосэ щэ 29-рэ къатыжыгъэх.

Хэбзэнчъэу жъугъэфедэрэ Iашэр къэшъутыжыным фэшI хэгъэгъу клоцI кьулыкьум идежурнэ частэу республикэм муниципальнэ образованиехэм ащылэхэм е Росгвардием игъэлорышлэплэу Адыгеим щылэм илицензионнэ подразделениехэм яофисхэу зэкIэ районхэм ащылэхэм ахэр яшъухыплэнхэ шъулъэкIыщт.

Къазыгъэхъазырыгъэр КIАРЭ Фатим.

Льэпкъ культурэр — тибайныгъ

Къэтыухъумэрэ клэным ыпсэ пытэ

«Псэ зыпыт клэнхэр» зыфилорэ ятлонэрэ фести-
валэу Урысыем шыкыагъэм Адыгэ Республикэр
хэлэжыагъ.

Сурэтым итыр: Цэй Зарем.

Онлайн шыклэм тетэу Москва
шызэхашэгъэ Иофтхыабзэр Уры-
сые Федерацием и Обществен-
нэ палатэ къыхихыгъэ чыплэм
шыкыагъ.

Урысыем икультурнэ брендхэм
афэгъэхыгъэ зэхыхэм хэлэ-
жыагъ Урысые Федерацием и
Общественнэ палатэ икомиссии
ипашэу Андрей Максимовыр.

Адыгэ къэралыгъо универси-
тетым адыгэ филологиерэ куль-
турэмрэккэ ифакультет идоцен-
тэу, тарихъ шлэныгъэхэмккэ кан-
дидатэу Цэй Заремэрэ тхаклоу,
сценаристэу, адыгэ льэпкъ твор-
чествэм фэгъэхыгъэ статьяхэр
зытхыгъэу Теуцожь Фатимэрэ
Адыгэ Республикэм ыцэккэ фести-
валым хэлэжыагъэх.

Цэй Заремэ «Лэнэ хъураем»
къышыгушылагъ. Культурэм иклэн-
хэр псэ апытэу зэрэпшыттым
Заремэ иеплыккэхэр къырило-
лагъэх. Ащ изэфэхысыжхэм
къащыхигъэщыгъ Къохъэллэ Кав-
казым къышагъотыжыгъэ исп-
унэхэм якъэухъумэн зэрэдэла-
жэхэрэр. Федеральнэ хэбзэ
шапхэхэр гъуагъэхэу Иофыр
лыгъэккотэгъэн, цыфхэр ащ

шыгъэгъозэгъэнхэ фаеу З. Цэйм
елытэ. Тарихъым, культурэм
ясаугъэтхэр къэухъумэгъэнхэр
Иофыгъо шхыалэхэм ахелытэ.

Волонтерхэм япроектэу «Лъа-
псэр къэгъэнэжъ» зыфилорэм
игъэккотыгъэу къыгъэлъэгъуагъ
Адыгэ Республикэм чыюпсым,
тарихъым, культурэм яклэнхэр
къэухъумэгъэнхэмккэ Иофшлэгъэ
гъэнэфагъэхэр зэрэщылэхэр. Исп-
унэхэр къызэрагъэнэжыгъэхэм
имэхъани З. Цэйр къытегушы-
лагъ.

Теуцожь Фатимэ «Лэнэ хъура-
ем» къышилэтыгъэ Иофыгъохэр
гум къегушылыкых. Адыгэ Рес-
публикэм художественнэ лэшлэ-
гъэхэмккэ илэпласэхэм язэхэт
Иофшлэллэ изэлуккэгъухэм, Мые-
къуапэ идэхъаплэу Нэгыежъ итхы-
цлэ ыльапсэ шызэхашэрэ Иоф-
тхыабзэхэм къапккырыккыгъэ,
льэпкъ лэпласэхэм яшлушлагъэ
къыхигъэщыгъ.

Зеклохэм афытегъэпсыхыагъ

Адыгеим зекло Иофым зыщи-
шъомбгъуным фэшл лэпласэхэм

якъэгъэлъэгъонхэр къушхъэм
ыльапэ зэрэщызэхашэхэрэм мэ-
хъэнэ ин ил. Чыплэр дахэ, хъо-
псагъо. Къушхъэпсэу речъэккы-
рэм ымакъэ уедэлүзэ, ащ зы-
щыогъэлсэфы. Жыыр шыкыабз,
чыгъхэм яжъау чыылэагъэ гур
зыфещэ.

Мыжбо гъогур къыпэгъунэ-
гъушъ, автомашинэу блэккы-
хэрэм, Сырыфыбг, Лэгъо-Накъэ,
нэмыккэ зыгъэлсэфыплэ клокхэрэр
къэгъэлъэгъоным къыщэуцух.
Лэпласэхэм ялофшлагъэ еплых,
шлухъафтын ашлын альэккышт
пккыгъохэр къыхахых.

«Псэ зыпыт клэн» зыфилорэм
льэпкъ лэпласэхэр ягуапэу шы-
зэлөклэх, ялофшлагъэ къызэфалы-
атэ, упчлэжыгъэу шызэфэ- хъух.

Фестивалым льэпкъ культу-
рэм ихэхъоныгъэхэм шытегушы-
лагъэх, лэпласэм иеджаплэ шы-
зэхашагъ, концертым орэдыбэ
къышалагъ.

Къахэщыгъэх

Урысыем культурэмккэ, зекло-
нымккэ ибрендхэр фестивалым
къышыхахыгъэх. «ТОП-1000»

зыфилорэм теклоныгъэр къыш-
дзыыхыгъэмэ Адыгэ Республи-
кэр ащыщ. Фестивалым исерти-
фикатхэр зыфагъэшъошагъэхэм
тигуапэу шыуащытэгъэгъуазэ.

«Адыгеим иисп унэхэр», «Лэ-
гъо-Накъ», «Хьалыжъу», «Адыгэ
къашьохэр», «Адыгэ гъуккэ-
хэр», «Адыгэ дышъэ идэнхэр»,
«Адыгэ шыуашэр», «Шыклэпшы-
нэхэр» фестивалым къышыха-
хыгъэх. Хагъэунафыккырэ чыплэ-
хэр къыдзыыхыгъэхэм диплом-
хэр аратыжыгъэх.

Цэй Заремэ зэнэкъокъоу «Би-
лет в мечту» зыфилорэм щате-
кыагъ. «ТОП-1000» зыфилорэ
зэнэкъокъум шытхъуцлэр къы-
шихыгъ.

Теуцожь Нуриет зэрилэтытэ-
рэмккэ, Адыгэ Республикэм
икультурнэ, зекло Иофхэр Уры-
сыем нахъышлоу щашлэнымккэ
фестивалым егъэжэплэшлэхэр
ышыхыгъэх. Урысыем культурэм-
ккэ и Министерствэ, нэмыккэ-
ри зыхэлэжыгъэр Иофтхыабзэм
зиушъомбгъушт, Адыгеир дунэе
культурэм, зеклоным нахъ ащы-
зэльашлэшт.

**Зэхэщыагъэр
ыккы къыдзы-
гъэккырэ:**
Адыгэ Республикэм
льэпкъ Иофхэмккэ,
Лэккыб къэралхэм ащы-
псэурэ тильэпкъэ-
гъухэм адырлэ зэпхы-
ныгъэхэмккэ ыккы
къэбар жъугъэм
иамалхэмккэ и Комитет
Адресыр:
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер зыдэ-
шылэр:**
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр,
197.

Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79,

Редакцием авторхэм
къаихырэ А4-ккэ
зэджэхэрэ тхыапэхэу
зыпчъагъэккэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлгъэу, шрифтыр
12-м нахъ цыккунэу
щытэп. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакцием
зэккэгъэккыжыкх.
**E-mail: adyvoice@
mail.ru**

Зыщаушыхыатыгъэр:
Урысые Федерацием
хэутын Иофхэмккэ, теле-
радиокъэтын-
хэмккэ ыккы зэлгы-
лэсыккэ амалхэмккэ
и Министерствэ
и Теме-Кавказ
чыплэ гъэоры-
шлэллэ, зэраушыхыатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зышыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**Зэккыккы
пчъагъэр**
4360
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1379

Хэутыным
узыккылтхэнэу
щыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зышыккылтхэнэу
уахътэр
Сыхъатыр
18.00

Редактор
шхыалэр

**Дэргэ
Т. И.**

Пшгъэдэккыжъ
зыхырэ
секретары

**Жаккымыккэ
А. З.**

Футбол

Италиер анахъ льэш

Европэм футболымккэ изэнэкъокъу аухыгъ.

Ккэух зэлуккэгъум Англием-
рэ Италиемрэ шызэдешлагъэх.
Зэлуккэгъу уахътэр ыккы та-
ккык 30-у къафыагъэхъуагъэр
1:1-у аухыгъ. Пенальтиккэ 3:2-у

Италием теклоныгъэр къыдихыгъ.
Италием ихэхъоныккыгъэ фут-
бол командэ итренер шхыалэу
Р. Манчини, ешлэккыжы тафэ-
гушлэ.

Европэм футболымккэ изэнэ-
къокъу хэгъэгъу 11-мэ ащыкыагъ.
Командэхэм ешлэккэ дахэ къагъэ-
лэгъуагъэу тэлэтытэ.

Урысыем ихэхъоныккыгъэ
командэ купэу зыхэтэгъэм аужы-
рэ чыплэр къышыхыдихыгъ. Тренер
шхыалэу Станислав Черчесовыр
илэнатлэ луккыжыгъ.

Наклубгор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛЬ Нурбий.